

LBRIS

We know
books

JANE YANG

**PANTOFII
DE
LOTUS**

Traducere din limba engleză
DANIELA PURGARU

LITERA

București

CAPITOLUL 1

Micuța Floare

Ședeam tremurând pe un taburet jos, în bucătăria casei de la ferma noastră. Aerul înghețat îmi înțepa obrajii și îmi răcea mâinile și picioarele până când mă dureau. Ca să mă încălzesc, îmi frecam brațele și picioarele. Cu toate că nu ninge niciodată în sudul Chinei, iarna aceasta din al șaselea an al domniei împăratului Guangxu era deosebit de rece. În mod normal, încă aș fi stat ghemuită sub plapuma noastră peticită, dar *aa noeng*¹ mă trezise în zori.

– Astăzi mergem într-o aventură! a anunțat ea, întorcându-se spre mine cu un lighean cu apă clocotită. Pentru prima dată după luni bune, pe chipul ei îngust și palid s-a ivit un zâmbet. Nu era însă un zâmbet real, strălucitor, precum cele pe care obișnuia să mi le adreseze înainte de moartea lui *aa de*². Zâmbetul acesta părea înțepenit, iar ochii îi erau terni. Te duc în orașul Canton³, a continuat. Fermierul Tang o să ne ia la el în căruță.

A turnat apă rece în lighean.

¹ În limba chineză, dialectul cantonez; (a se vedea glosarul), „mama“ (n.tr.)

² În limba chineză, dialectul cantonez, „tata“ (n.tr.)

³ Actualul Guangzhou, situat în sudul Chinei (n.tr.)

Am chiuuit, bătând din palme de încântare. Nu mai fusesem niciodată în Canton, dar auzisem totul despre el de la povestitorii cutreierători. Negustori ambulănți colindau străzile, vânzând prune confiate, chifle dulci și castane coapte. Cu gândul la ele, burta mi-a chiorăit, aducându-mi aminte că nu mai mâncasem nimic din urmă cu o zi, după bolul cu terci de orez apos. Povestitorii laudau și acrobații ambulănți, oamenii care înghițeau șerpi vii și spectacolele de teatru de păpuși.

– Vine și Frățiorul? am întrebat-o.

– El e prea mic, a spus ea. L-am trimis la vecina noastră pentru o zi. Asta-i o călătorie mamă-fică.

– De ce mergem?

– Fetițele nu trebuie să pună întrebări, m-a muștrat ea. Fetele cumiști tac din gură, respectă regulile și se supun adulților.

Tonul îi era blând, dar era trasă la față de tristețe, ceea ce m-a speriat și m-a redus la tăcere.

A îngenuncheat în fața mea, cuprinzându-mi în palme picioarele de lotus.

– Îți amintești de ce-am început să-ți leg picioarele când aveai doar patru ani? m-a întrebat.

– Pentru că... pentru că...

Am clătinat din cap.

Cu un oftat prelung, mi-a explicat:

– Alte fete de șase ani din satul nostru ar începe abia acum legarea picioarelor. Unele familii de fermieri ar putea chiar să aștepte până ce fiica lor împlinește șapte sau opt ani, dacă au nevoie disperată de o lucrătoare în plus în casă. Dar asta-i riscant. Știi de ce?

Am scuturat din nou din cap.

– Oasele ar putea să fie deja prea rigide pentru a fi modelate. Eu te iubesc *atât* de mult, încât ți-am legat picioarele acum doi ani, ca unei domnișoare, ca să mă asigur că vei avea picioare de lotus perfecte, să fii precum consoarta Yao Niang. Îți amintești povestea ei?

– Îmi amintesc! Dornică s-o impresionez, i-am recitat veselă povestea pe care mi-o spunea adesea înainte de culcare. A fost odată ca niciodată, înainte de invazia manciurienilor și pe vremea când China era împărțită în o mulțime de regate mici, ca o pătură făcută din petice, un împărat pe nume Li Yu. Lui îi plăcea să vadă lucruri noi. Într-o zi, le-a cerut numeroaselor lui soții să-l surprindă cu un dans nou. Toate s-au străduit, dar nici una n-a fost suficient de bună, cu excepția lui Yao Niang. Ea și-a înfășurat picioarele în semiluni și a dansat pe vărfuri!

– Și mai ce? m-a întrebat ea.

M-am încruntat.

Ea m-a ajutat:

– Împăratul a fost atât de impresionat, încât a promovat-o, numind-o consoartă imperială...

– *Ah!* Cu un țopăit, i-am terminat propoziția. Astfel, nici o altă soție nu putea să facă pe șefa cu Yao Niang, cu excepția împărătesei. Toate doamnele de la curte au copiat-o și, în curând, fetele bogate din toată țara au început să facă la fel. Acum, toate fetele respectabile au picioarele legate. Iar cele mai iubitoare mame se asigură că fiicele lor au picioare de lotus perfecte, de zece centimetri.

Mă așteptam ca restul răspunsului meu rapid să stârnească laude, mai ales că nu mă poticnisem decât un pic, însă buzele mamei au tremurat. Am întins mâna s-o îmbrățișez, dar ea a scuturat din cap în timp ce își îndrepta spatele și își netezea bluza-tunică decolorată, *ou*.

– Până și cel mai sărac băiat poate spera să treacă examenele imperiale și să devină mandarin, dacă-i isteț și studios, a spus, dar pentru o fată, singura șansă la o viață mai bună este prin picioarele ei de lotus. Acesta este darul meu neprețuit pentru tine. Indiferent de ce se va întâmpla, vreau să-ți amintești întotdeauna cât de mult te iubesc. Tu ești perla mea prețioasă. Înțelege?

– Și eu te iubesc atât de mult!

Mi-am răsucit brațele la spate până ce palmele mi s-au atins. Dar ea nu mi-a întors zâmbetul.

– De ce-i important să ai picioare de lotus perfecte, de zece centimetri? m-a întrebat.

– Ca să te-alegi cu o căsnicie bună, am spus eu. Peștoarelor și soacrelor le plac picioarele mici. Picioarele de lotus sunt dovada bunei-creșteri a unei fete.

– Da, a fost de acord. Numai fetele cu o rezistență și o disciplină imense pot avea picioare de lotus perfecte. Asta își doresc soacrele din familii bune pentru fiii lor. Mi-a strâns mâinile și m-a întrebat: Vrei să te măriți într-o familie bună când vei fi mare?

– Da.

– Cum obții picioare de lotus de zece centimetri? m-a întrebat.

– Trebuie să stau foarte liniștită când îmi cureți picioarele și-mi schimbi bandajele.

– Ce altceva?

– Nu trebuie să mă plâng când strângi legăturile.

– E adevărat, a răspuns ea încet. Dar... După o pauză prelungă, mi-a spus: Acum, ești fată mare. E timpul să înveți să ai singură grijă de picioarele tale de lotus.

– Sunt încă mică! am protestat, alarmată de tonul ei grav.

– Privește cu atenție! m-a instruit. A desfăcut legăturile și mi-a băgat piciorul stâng în ligheanul cu apă caldă. Mi-a masat pielea moartă de pe talpă și dintre degete. Apoi mi-a tăiat unghiile și mi-a înfășurat piciorul într-un prosop înainte de a presăra alaun pe el. Ai grijă să folosești o cantitate generoasă de alaun! a spus. Alungă transpirația și mâncărimea.

Mi-a înfășurat piciorul într-o bucată de bumbac curat, albastru-închis. Presiunea a crescut cu fiecare strat, până când piciorul mi-a pulsă, iar ochii au început să mă doară de la lacrimile nevărsate. Am fost nevoită să îmi folosesc toată voința ca să nu gem. A continuat să înfășoare legăturile, mult mai strâns

decât de obicei. Am încercat să îmi trag piciorul. Ea l-a apucat mai tare.

– Stai nemișcată! mi-a ordonat.

– *Aa noeng!* am strigat. Mă doare prea rău!

– Șșșttt! a spus. Într-o zi, picioarele astea de lotus îți vor aduce o căsnicie bună. O să porți mătase și o să locuiești într-o casă cu podele din gresie. Cel mai important lucru dintre toate, n-o să mai flămânzești *niciodată*.

Scâncetele mele s-au estompat pe măsură ce ea a continuat să vorbească despre mâncarea gustoasă care urma să îmi umple burta când aveam să devin mireasă într-o familie înstărită. În cele din urmă, mi-a îndesat piciorul în cea mai bună pereche de pantofi de bumbac indigo. A împins ligheanul spre mine.

– Acum, trebuie să faci același lucru cu piciorul drept, a spus.

Călătoria din satul nostru până în orașul Canton dura o zi pe jos. Pentru că eu și *aa noeng* n-am fi putut parcurge această distanță cu picioarele noastre legate, fermierul Tang ne-a dus cu căruța lui. Roțile bătuceau grindina și noroiul într-un amestec murdar. Rafale de vânt tăios ne biciuiau fața și, cu toate că *aa noeng* mă ținea strâns lipită de ea, tremuram. La prânz ne-am oprit, iar fermierul a împărțit mâncarea cu noi. Chifla cu porc mi-a provocat dureri ascuțite în buzele crăpate de vânt, însă a fost o încântare pentru stomac. Doar după ce mi-am terminat porția am observat că *aa noeng* abia de se atinsese de a ei, deși nu mai mâncaserăm carne de la moartea lui tata. Fermierul a îndemnat-o să mănânce, iar în privire i se citea mila. A înghițit câteva bucățele de chiflă, din politețe, dar părea la fel de vlăguită de suferință ca în zilele de după moartea lui *aa de*. Asta, împreună cu purtarea ei neobișnuită de dimineată, m-a făcut să simt chifla de porc ca pe o piatră în burtă.

Cerul cenușiu de la amiază se întunecase și mai mult în clipa în care am ajuns în orașul Canton. Pe parcursul călătoriei dormisem în răstimpuri. Cu dinții clănțănindu-mi în frigul din

ce în ce mai aprig, n-am reușit să bag de seamă priveștiile ciudate din jur.

Mama rămăsese tăcută după masa de prânz, dar acum s-a însuflețit și mi-a vorbit cu urgență în glas:

– Ești o fată cuminte. Trebuie să fac asta pentru că nu-i altă cale.

Fermierul și-a dres glasul.

– Trebuie să-i zici acum?

– Da, a răspuns *aa noeng* pe un ton hotărât. Trebuie să i se spună. Mi-a zis: De-acum înainte, o să locuiești într-o casă frumoasă, din cărămidă, cu familia Fong. E o familie bună și bogată.

M-am străduit să pricep ce îmi spunea.

– Când o să vin acasă? am întrebat-o. Măine?

– Te-am vândut familiei Fong, ca *muizai*¹, a spus în timp ce chipul îi era descompus de tristețe. Servitoarea a promis că n-o să fii o sclavă obișnuită. Doamna Fong vrea să le fii slujitoare personală ei și fiicei sale, la fel ca Micuța Verde, care are grijă de soția și de ficele primarului din satul nostru. N-o să trebuiască să faci munci grele.

Am întins mâna și i-am tras fața în jos, ca să mă privească în ochi, dar ea i-a închis strâns pe ai săi.

– Micuța Verde e orfană, i-am spus, dar tu o să mă vizitezi, nu-i așa?

Deschizând ochii, a scuturat încet din cap.

– Când o să vin acasă? am întrebat-o din nou.

Vocea mi-a cedat și am început să suspin.

– N-o să mai vii niciodată acasă. O *muizai* nu-i ca o slujnică angajată. O să-i aparții stăpânei tale, la fel ca Micuța Verde – chiar dacă părinții ei ar mai fi în viață, ea tot n-ar putea să plece. Nici tu nu poți pleca. A oftat o dată, apoi încă o dată, de parcă în piept îi rămăsese blocat ceva de care încerca să scape.

¹ În limba chineză, dialectul cantonez (a se vedea glosarul), „sclavă” (n.tr.)

Trebuie să fac asta. O să fim evacuați în curând. Avem nevoie de bani ca să plătim ucenicia de tâmplar a Frățiorului. Doar așa o să aibă o șansă la o viață decentă.

Nu puteam să îmi imaginez cum era să nu îmi mai văd niciodată casa, să nu o mai văd niciodată pe mama sau pe Frățior. „Niciodată” era ceva atât de mare, încât îmi depășea imaginația.

– Dar nu pot să stau cu străinii, i-am spus. Locul meu este cu tine.

A continuat să vorbească, parcă încercând să mă convingă nu doar pe mine, ci și pe ea.

– Fără bani o să murim cu toții de foame. Atunci, cine va duce mai departe numele Yung? Trebuie să fac ceea ce se cade pentru spiritul tatălui tău și pentru strămoșii noștri. Înțelegeți ce s-a întâmplat cu familia noastră, nu-i așa?

Am scuturat din cap. Ce legătură avea moartea lui *aa de* cu familia asta, Fong? Nu înțelegeam. Dar mi-am amintit de cele petrecute în urmă cu cinci luni. *Aa de* se întorsese acasă după ce se îngrijise de iazurile cu pești și se culcase, plângându-se de crampe la stomac. Nimic nu îi stârnea apetitul, iar puținul terci de orez pe care îl mânca îi venea imediat înapoi. S-a transformat dintr-un bărbat forțos și rezistent ca un bivol indian într-un invalid sfrijit. *Daai fu*¹ din sat i-a prescris ierburi, pe care mama le-a fiert făcând un ceai amar, pe care i l-a dat cu lingura, dar el n-a putut să înghită. Ardea de febră și tremura de frisoane. Asta a durat paisprezece zile, până când a murit. *Aa noeng* a folosit economiile pe care le aveam pentru a îi oferi o înmormântare decentă.

Apoi, viețile noastre s-au sfârșit ca un biscuit zdrobit. Mama nu s-a mai putut ocupa singură de gospodărie. Am rămas în urmă cu plata chiriei, iazurile cu pești au fost lăsate de izbeliște și nu a avut cine să recolteze frunzele de dud, astfel că viermii de mătase au murit de foame. Și nouă ne-a fost foame,

¹ În limba chineză, dialectul cantonez (a se vedea glosarul), „doctor” (n.tr.)

în ciuda eforturilor mamei de a prelungi cât mai mult rezervele de orez îndoindu-ne terciul cu apă.

– Asta-i o șansă pentru tine, a spus ea. O să fii sclavă, dar o să ai ce mânca și un acoperiș deasupra capului. Vei trăi mai bine decât noi. Buzele îi tremurau, ca și cum nici ea nu credea ce spunea. Fii bună, recunoscătoare și răbdătoare! a spus. Urmează ordinele și amintește-ți întotdeauna care ți-e locul! O *muizai* este umbra stăpânei sale. Ești acolo pentru a-i face pe plac. Să nu uiți niciodată asta! Nu trebuie niciodată să te cerți sau să-i nesocotești ordinele. Viața-i mai ușoară pentru cei care își înghit amarăciunea și își acceptă soarta.

– Sunt o fată foarte cuminte, am protestat. Nu mă alunga!

M-a tras la pieptul ei, strângându-mă tare.

– Acum, putem să mergem acasă? am întrebat-o plină de speranță.

Ea n-a răspuns și a continuat să mă țină strâns până când am ajuns la o casă mare, cea mai mare pe care o văzusem vreodată. O placă neagră, uriașă, cu două caractere aurii, stătea atârnată deasupra intrării principale, două porți roșii, duble față de înălțimea unui adult, fiecare păzită de un cap de dragon. Ochii lor pictați în roșu se uitau urât la mine în timp ce căruța noastră trecea pe lângă ei și păreau gata să atace orice vizitator care îndrăznește să ciocănească apucând inelele groase, de bronz, dintre colții lor.

Mi-a părut o veșnicie până ce căruța noastră a ocolit reședința, iar fermierul Tang a tras de căpăstru, oprind calul în fața a două uși de dimensiuni normale, precum cele de acasă, unde obișnuiam să mă întind ca să ating pragul de sus, cocoțată pe umerii lui *aa de*. Tata Tang a ajutat-o pe *aa noeng* să coboare din căruță, iar pe mine m-a așezat lângă ea. M-am agățat de mâneca ei când a bătut la ușă. O doamnă într-o haină matlasată, rafinată, a întâmpinat-o pe *aa noeng* și ne-a condus în grabă într-o curte mobilată cu o masă de piatră.

– Eu sunt Cireșia, menajera și slujitoarea personală a doamnei Fong, i-a spus mamei mele doamna cu o aluniță carnoasă pe bărbie. Vă rog să înmuiați ușor degetul mare în cerneală și să-l apăsați aici!

A arătat spre o hârtie roșie.

– Stați! a zis *aa noeng*. Ce scrie pe ea?

– Nu sunt decât termenii standard ai contractului.

– Vă rog, spuneți-mi!

Cu un oftat, Cireșia i-a zis:

– Spune că sunteți de acord să vă vindeți fata doamnei Phoenix Fong, prima *taai'* Fong. Fiica dumneavoastră va fi slujitoarea domnișoarei Linjing, cu excepția cazului în care doamna Fong o va pune să slujească pe altcineva. Doamna Fong are, de asemenea, dreptul de a o vinde pe fiica dumneavoastră unei alte gospodării.

– Spune dacă pot răscumpăra libertatea fiicei mele!

– Nu știu de ce întrebați, s-a plâns Cireșia. Lucrez aici de peste zece ani și nici un părinte nu s-a întors vreodată după fata lui. Asta nu-i cămătărie.

– Vă rog! a implorat ea. Nu vreau decât să știu.

– Scrie că-i puteți răscumpăra libertatea dacă dați înapoi prețul de achiziție, cu o dobândă de douăzeci la sută pentru fiecare an în care familia Fong a hrănit-o și a îmbrăcat-o. Acum, sunteți gata să vă puneți amprenta degetului mare?

M-am uitat la *aa noeng* cu nerăbdare, în speranța că s-a răzgândit. În schimb, tristețea de pe chip i s-a adâncit. Lacrimile i s-au revărsat pe deasupra genelor, înainte de a și le șterge rapid cu mâneca. Mi-am întetit strânsoarea pe antebrațul ei.

Cireșia și-a domolit tonul.

– Doamna Fong este bună și corectă. Fiica dumneavoastră va fi bine.

¹ În limba chineză, dialectul cantonez (a se vedea glosarul), „doamnă“ (n.tr.)

- Dar i se va permite să se mărite, în cele din urmă? a întrebat mama cu urgență în glas, dar și cu îndoială.

- Dacă o *muizai* e suficient de norocoasă încât să obțină o ofertă de căsătorie, atunci poate fi eliberată din robie. Îndrăznesc să spun că doamna Fong îi va găsi un soț bun când va avea în jur de 18 ani, dacă-i muncitoare și ascultătoare. Multe *muizai* preferă să rămână decât să se mărite cu un amărât de adunător de rahat sau cu un olog. Dar, cu picioarele legate, fiica dumnea-voastră ar putea spera la un fermier decent.

- Este căsătoria garantată? a insistat *aa noeng*.

- În viață nu există nici o certitudine. Dar doamna Fong este onorabilă și bună. Acum, semnați!

Mâna tremurândă a mamei a zăbovit mult timp deasupra contractului înainte ca ea să își înmoaie degetul mare în cerneală și să îl apese pe hârtie. Lacrimile îi curgeau pe obraji. Două pete s-au întins pe hârtie, pătând caracterele groase, negre. Dar, după ce înțelegerea a fost pecetluită, ea și-a șters fața cu mâneca și a îngenucheat înaintea mea cu o expresie hotărâtă.

- Ține minte cuvintele mele! mi-a spus. Ai răbdare și supune-te! Lucrurile ar putea sta mult mai rău.

Din moment ce nu aveam s-o mai văd vreodată, nu știam cum s-ar fi putut ca lucrurile să fie mai rele de-atât. Mi-am petrecut brațele în jurul gâtului ei și am strigat:

- Nu mă lăsa aici să fiu o sclavă!

Mama mi-a smuls brațele, apucându-mă de umeri. Am încercat să mă zvârcolesc, disperată să mă agăț de ea, dar strânsoarea ei fermă m-a ținut în loc.

- Ascultă-mă! mi-a spus cu convingere. Ca să mă mai vezi, trebuie să fii din cale-afară de ascultătoare. Cel mai important lucru dintre toate, *trebuie* să ai grijă de picioarele tale de lotus, ca într-o bună zi să te poți mărita. Poți să-mi promiți asta?

A încercat să schițeze un zâmbet, dar acesta semăna cu o mâzgălitură strâmbă.

- Te rog, *aa noeng*! Mi-e frică.

- Dacă picioarele tale sunt distruse, n-ai să mă mai vezi niciodată. Înțelegi?

- Mai vreau o îmbrățișare! am strigat, împleticindu-mă înainte, cu brațele întinse. Doar una...

Dar *aa noeng* mi-a întors spatele și a plecat mai repede decât o văzusem vreodată mișcându-se.

Ajunsă la poartă, mi-a aruncat o ultimă privire, înainte de a-și îndrepta spatele și de a se face nevăzută pe alee. Am încercat să alerg după ea, dar strânsoarea feroce a Cireșiei m-a tintuit în loc.

- Las-o pe mama ta să plece! mi-a zis. Acum, faci parte din familia Fong. Fii cuminte și s-ar putea s-o mai vezi!

Am mușcat-o de braț. Șocată, a țipat și mi-a dat drumul. Am luat-o la goană, dar m-am clătinat pe picioarele de lotus și am căzut cu mult înainte de a ajunge la poartă. Durerea căzăturii a fost cu mult mai mică decât usturimea palmei ei.

- Șterge-ți privirea aia obraznică de pe față! mi-a ordonat. Acum, ești o *muizai*.

CAPITOLUL 2

Linjing

Aa noeng mi-a spus că Micuța Floare era darul ei special pentru mine. Spera că aveam să ajungem ca ea și Cireșia, care îi era *muizai* de când aveau amândouă șase ani. Ideea de a avea o slujitoare cu picioarele legate le-a făcut foarte geloase pe mătușa Strălucire și pe verișoara Eleganță; până și *aa noeng* a doua, în ciuda firii ei plăcute, m-a privit cu invidie. Dar am urât felul în care mama o îndrăgea pe Micuța Floare, comparându-mă pe mine cu ea – o sclavă!

– Linjing! a exclamat *aa noeng*. Uită-te ce cusături de satin a făcut Micuța Floare! Combinația de carmin și magenta e superbă. M-aș bucura dacă lucrătura ta ar fi măcar pe jumătate la fel de bună.

Deși mama mi-a vorbit mie, chipul îi era întors spre *muizai* a mea, capetele lor aproape atingându-se în timp ce continua să admire cusăturile netede și uniforme ce înfloreau sub acul mânăit de Micuța Floare, care umplea conturul petalelor cu o fâșie de verde murdar, cu unele zone mai întunecate decât altele. N-am înțeles ce a vrut să spună *aa noeng* când vorbea despre nuanțe de roșu sau roz, totul fiind un amestec de galben, albastru, verde plictisitor sau gri, dar îmi era prea teamă

să îi spun una ca asta. Mi-am înfipt acul în mătase și am tras de fir pe partea cealaltă. Cusătura strângea materialul trăgând după ea cusăturile vecine. Din cealaltă parte a mesei rotunde am rânjit și mi-am trântit ghergheful pe lemnul lustruit, așteptând ca *aa noeng* să mă bage în seamă. Micuța Floare a fost prima care a ridicat capul, iar când ochii ni s-au întâlnit, și-a coborât privirea înapoi la ac, în timp ce eu îmi încleștam degetele, ca niște gheare.

– Linjing, nu te mai purta ca o sălbatică! m-a muștrătat *aa noeng*. Ce fel de exemplu oferi pentru *muizai* a ta?

– Ea e sălbatică! am protestat eu.

O încruntătură a ridat fruntea formidabil de înaltă a mamei mele. M-am năpustit într-acolo, ridicând cu degetul mare și vârful degetului arătător marginea mâneicii celei care îmi era *muizai*, atentă să nu ating petele cu cruste, arătându-i-o mamei, care mi-a aruncat o privire nepăsătoare. Părea să nu priceapă, așa că i-am explicat:

– Micuța Floare își șterge nasul cu mâneicile.

Cu obrazii mai închiși la culoare, Micuța Floare și-a tras mâneca din strânsoarea mea. Și-a ascuns ambele mâini sub masă, coborându-și capul atât de jos, încât mai avea puțin și îi atinge broderia. În loc s-o dojenească, mama a spus:

– Linjing, e nepoliticos! N-a trecut decât o lună de când Micuța Floare și-a părăsit familia. Trebuie să ai răbdare cât timp ea se dezvață de purtările din sat.

– Și cască fără să pună mâna la gură, am adăugat. Odată, a luat chiar o *caa siu bao*¹ de pe podea și a băgat-o în gură, ca un câine. Cred că familia ei a trăit ca porcii.

Pe obrazii Micuței Flori se rostogoleau lacrimi grăsuțe, ce cădeau pe modelul cu petale, pătându-l. Din nas îi picurau muci și și-a dus mâna la față, însă la jumătatea drumului a oprit-o

¹ În limba chineză, dialectul cantonez (a se vedea glosarul), chiflă cu carne de porc (n.tr.)

în aer, apoi a ascuns-o din nou sub masă, ceea ce m-a făcut să simt ușoare remușcări. Am întins mâna spre batistă, dar *aa noeng* a ajuns la ea prima și a bătut-o ușor pe spate pe Micuța Floare în timp ce aceasta își ștergea fața cu pătratul de tafta. Ochii umezi ai Micuței Flori s-au mărit în timp ce își plimba privirea de la zâmbetul mamei mele la fața mea încruntată. Îmi venea s-o plesnesc pentru că îi fura atenția mamei, dar n-am îndrăznit să o enervez și mai mult pe *aa noeng*.

– O stăpână crudă generează neloialitate, m-a avertizat *aa noeng*. Micuța Floare e ascultătoare și răbdătoare, calități pe care ar trebui să le copiezi dacă vrei să excelezi la brodat. E mare păcat că o asemenea fată s-a născut într-o familie de țărani. Dacă nu muncești din greu ca să-ți îmbunătățești cusăturile și manierele, lumea ar putea crede că tu ești *muizai*.

– O vrei pe ea ca fiică în locul meu? am întrebat-o în timp ce ochii mi se umpleau de lacrimi.

– Prostii! a răspuns mama fluturând din mână, ca și cum întrebarea mea ar fi fost un țânțar bâzâitor.

– O vrei? am repetat bătând din picior, cu un nod în gât.

Voiam ca *aa noeng* să mă îmbrățișeze, să mă lase să șed la ea în poală, să îmi spună că mă iubește. *Aa noeng* a doua făcea asta pentru surorile mele vitrege, ori de câte ori se supărau. Ba chiar le mângâia pe păr, legănându-le până când se simțeau mai bine.

– *Linjing*, a spus ea pe un ton glacial. N-o să fii niciodată la fel de pricepută ca *muizai* a ta dacă nu muncești la fel de mult ca ea. Du-te înapoi la locul tău și ia-ți ghergheful!

– *Nu!* am urlat, corpul zvâcnindu-mi în față în timp ce mâinile mi s-au făcut pumn.

– Du-te! a zis.

Buzele i s-au aplatizat într-o linie subțire, ochii îngustați i-au devenit duri ca gheața, iar fața ovală a căpătat un aspect palid și neprietenos. Mă întrebam adesea dacă mama mea adevărată era îngropată sub pielea aceea rece și dacă, săpând, aș fi găsit, poate, un suflet cald, ca al celei care îmi era *aa noeng* a doua.

– E ultimul meu avertisment, mi-a spus. Poartă-te ca o domnișoară!

De îndată ce am reușit să scap de mama, am fugit la biroul lui *aa de*. El și-a ridicat privirea din documente, încruntat.

Dar când m-a văzut, a zâmbit și mi-a făcut semn să mă apropiu. M-am urcat la el în poală.

– Ce mai face ștregărița mea? m-a tachinat, în timp ce se juca cu nasul meu.

– *Aa noeng* m-a certat doar pentru că am spus că sclava mea are purtări de țarancă. E numai vina ei că am necazuri. Vreau o altă slujitoare, una cu picioare *uriașe*, care să fie groaznică la brodat.

– Dacă nu ești mulțumită de slujitoarea ta, atunci spune-i mamei să-ți găsească alta!

– N-o să m-asculte. Te rog, *aa de*, poți s-o convingi s-o trimită pe Micuța Floare departe?

– Nu-i treaba mea să mă amestec în domeniul femeilor.

Mi-am încrucișat brațele la piept și m-am îmbufnat. El m-a împuns în coaste până când n-am mai putut rezista gădilăturilor, apoi m-a întrebat:

– Când e ceremonia ta de legare a picioarelor?

– Luna viitoare.

– Asta-i curând, mi-a zis. Ai vrea să-ți păstrezi picioarele naturale?

Ca să mă asigur că *aa de* nu glumea, am sărit jos din poala lui și m-am răsucit ca să îi pot vedea expresia. După privirea nerăbdătoare, mi-am dat seama că voia ca răspunsul meu să fie afirmativ. Zâmbetul lui era atât de larg, încât i-am putut zări dintele de aur din spate. Ochii îi străluceau de entuziasm. Cu toate astea, se juca cu inelul de jad de pe degetul mare, răsucindu-l când într-o parte, când în cealaltă. Voiam să îi fac pe plac, dar nu puteam să mint.

– Numai sclavele au picioare mari. Eu nu vreau să fiu ca ele. Vreau să fiu ca mamele mele.

- Ți place șotronul?

Am încuviințat din cap.

- Și ți place să te cațări în copaci și ești o alergătoare rapidă, nu-i așa?

- Da!

- Nu vei putea face nici unul dintre aceste lucruri după ce ți se vor lega picioarele. Vrei să renunți la ele?

- Nu, am adăugat repede, dar vreau și picioare de lotus.

Mi-am frământat mâinile. Până acum, mă gândisem la ceremonia legării picioarelor ca la un festival măreț la care aveam să fiu copleșită de cadouri și de atenție din partea mătușilor și a verișoarelor mele. Mama îmi promisese că avea să fie una dintre cele mai frumoase zile din viața mea, a treia după ziua nunții mele și după nașterea primului meu fiu. Așteptasem cu nerăbdare sosirea acelei zile, fără să-mi fi trecut prin cap că, după aceea, nu aveam să mă mai pot juca jocurile mele preferate. Acum, nu mai eram atât de sigură. Totuși, să am picioare mari era ceva de neconceput, pentru că toate doamnele aveau picioare de lotus. Oamenii puteau să creadă că eu eram sclava, iar Micuța Floare doamna. Nu puteam să permit una ca asta.

M-am uitat la *aa de*, căutând alinare.

- Sunt vremuri moderne, mi-a explicat el. Unele familiiobile încep să-și lase ficele să-și păstreze picioarele naturale.

- Dar *aa noeng* și *maa maa* spun că picioarele mari sunt vulgare.

- Mama ta și bunica ta sunt foarte conservatoare. Dă-mi voie să-ți arăt ceva!

A deschis o cutie de piele și a scos la iveală o fotografie. Arăta o domnișoară cu câțiva ani mai mare decât mine, stând într-un leagăn, picioarele mari ivindu-i-se de sub tivul brodat al pantalonilor. În loc să pară rușinată, zâmbea. M-am uitat întrebător la *aa de*.

- Domnișoara aceasta este fiica unui negustor bogat. Familia ei e creștină și nu le mai leagă fetelor picioarele. Într-o bună zi,

toate fetele vor avea picioare naturale. Vrei să fii o fată modernă, așa ca ea?

- Nu vreau să arăt ca o sclavă.

- Hai să mergem să vorbim cu mama ta despre asta! a zis, mângâindu-mă pe cap. Am rugat-o să ne vedem în camera de oaspeți a bunicii. Am de făcut un anunț important.

Mă temeam că avea să se întâmple ceva rău: o vizită în apartamentul bunicii însemna întotdeauna că urmau necazuri pentru *aa noeng* și pentru mine. De la moartea bunicului meu, în urmă cu patru ani, *maa maa* se mutase într-o aripă îndepărtată, unde își petrecea după-amiezile rugându-se pentru sufletul lui. Deși îi predase mamei mele centura de castelană împreună cu cheile și majoritatea îndatoririlor casnice, *maa maa* era încă responsabilă de domeniul femeilor.

Am intrat în camera de oaspeți a bunicii și am constatat că mama sosise deja. Cu capul plecat și mâinile împreunate în poală, stătea așezată pe un taburet jos, chiar dacă pe laturile încăperii erau aliniaste scaune.

Tata a salutat-o pe *maa maa* cu o plecăciune adâncă. Ea a făcut semn cu capul către scaunul de lângă ea. A trecut cu vederea prezența mea când m-am grăbit să mă așez lângă mama. Mirosul copleșitor de lemn de santal emanat de uriașa spirală de tămâie aprinsă m-a făcut să îmi doresc să îmi acopăr nasul, dar expresia încruntată de pe chipul bunicii m-a avertizat să mă abțin.

După ce aceea care era *muizai* pentru bunica mea a terminat de servit ceaiul adulților, tata și-a dres glasul și a vorbit:

- Onorată mamă, ceea ce urmează să vă propun va părea radical. Dar, te rog, te implor să ai mintea deschisă!

Maa maa a ridicat dintr-o sprânceană, fixându-l cu o privire dură. În ciuda frigului, fața lui era îmbujorată în timp ce își trăgea gulerul.

- Continuă! i-a spus ea.